

Beleidsplan

(hoog)begaafde leerlingen

Inhoudsopgave

1. Doelstelling

2. Doelgroep

3. Signalering

3.1 Doelstelling

3.2 Doelgroep

3.3 Tijdstip

3.4 Procedure

3.5 Verantwoordelijkheid

3.6 Verslaglegging

3.7 Communicatie met ouders

4. Diagnostiek

4.1 Doelstelling

4.2 Doelgroep

4.3 Tijdstip

4.4 Procedure

4.5 Verantwoordelijkheid

4.6 Verslaglegging

4.7 Communicatie met ouders

4.8 Extern onderzoek

5. Leerlingbegeleiding

5.1 Opstellen begeleidingsplan

- Verantwoordelijkheid
- Procedure
- Communicatie naar ouders

5.2 Vervroegde doorstroming

- Doorlopen adviestraject

- Sociaal-emotionele ontwikkeling
- Besluitvorming
- Vervolgtraject
- Communicatie met ouders

5.3 Compacting

- Incidenteel versus structureel
- Richtlijnen
- Verantwoordelijkheid

5.4 Verrijkingaanbod

- Uitgangspunten verrijkingaanbod
- Individueel versus schoolbreed
- Orthotheek

6. Schoolafspraken

- De leerkracht
- Afspraken

7. Evaluatie

Bijlagen

1. Doelstelling

Basisschool Sint Antonius is een vormingsinstituut dat, in aansluiting op het gezin, de aan haar toevertrouwde kinderen wil helpen bij hun groei naar volwassenheid. Kijkend naar de mogelijkheden van het kind, streven wij er naar een zo groot mogelijke bijdrage te leveren aan zijn/haar ontwikkeling op:

Sociaal-emotioneel gebied

Cognitief gebied

Creatief gebied

Motorisch gebied

Deze vier onderdelen dragen bij tot een complete ontwikkeling van het kind op weg naar volwassenheid. In het schoolplan staat aangegeven op welke wijze wij deze doelstelling willen realiseren. Ook staat hierin vermeld hoe wij de kwaliteit van het onderwijs verder willen verbeteren.

Er zijn grote verschillen in begaafdheid, tempo en belangstelling bij kinderen.

Naast zorg voor kinderen die zich minder snel ontwikkelen, moet er ook specifieke aandacht zijn voor de meerbegaafde leerling.

Om dit streven vorm te geven heeft onze school de keuze gemaakt om te gaan werken binnen de kaders van dit beleidsplan.

Onze school kiest ervoor om de begeleiding t.a.v. leerlingen, die behoefte hebben aan een meer dan gemiddeld leerstofaanbod, vast te leggen in een protocol. We werken volgens het Digitaal Handelingsprotocol Hoogbegaafdheid volgens S. Drent en E. van Gerven. We willen met dit protocol niet alleen de (hoog)begaafde leerlingen bereiken, maar ook de (hoog)intelligente leerlingen.

2. Doelgroep

Onze school richt zich met dit beleidsplan op leerlingen die behoefte hebben aan een aangepast leerstofaanbod, omdat het reguliere leerstofaanbod hen te weinig uitdaging biedt.

Omschrijving doelgroepen

- 1.a Intelligente leerlingen: beschikken in voldoende mate over de leereigenschappen (IQ tussen 115 en 130), die kenmerkend zijn voor kinderen met een hoge intelligentie. De persoonskenmerken van begaafdheid komen echter minder duidelijk naar voren, waardoor er bij deze leerlingen problemen kunnen zijn in het functioneren. Hierdoor komt deze leerling niet optimaal uit de verf. Bij deze leerlingen zijn naast aanpassingen in het leerstofaanbod pedagogische aandachtspunten in de begeleiding aan de orde.
- 1.b Begaafde leerlingen: beschikken in voldoende mate over de leer (IQ > 115)- en persoonlijkheidseigenschappen die kenmerkend zijn voor kinderen met een hoge intelligentie.
Bij deze leerlingen zijn er geen specifieke problemen in het functioneren en zijn in principe alleen didactische aanpassingen noodzakelijk.

- 2.a Hoogintelligente leerlingen: beschikken in sterke mate over de leereigenschappen, die kenmerkend zijn voor kinderen met een zeer hoge intelligentie (IQ > 130). De persoonskenmerken van begaafdheid komen echter minder duidelijk naar voren, waardoor er bij deze leerlingen problemen kunnen zijn in het functioneren, die maken dat de leerling niet optimaal uit de verf komt. Bij deze leerlingen zijn naast aanpassingen in het leerstofaanbod pedagogische aandachtspunten in de begeleiding aan de orde.
- 2.b Hoogbegaafde leerlingen: beschikken in sterke mate over de leer (IQ >130)- en persoonlijkheidseigenschappen die kenmerkend zijn voor kinderen met een zeer hoge intelligentie. Bij deze leerlingen zijn er geen specifieke problemen in het functioneren en zijn in principe alleen didactische aanpassingen noodzakelijk.

Het belangrijkste kenmerk van hoogbegaafdheid is de hoge intelligentie. Van personen met een IQ-score tussen 115-130 punten zeggen we dat zij kunnen komen tot prestaties op begaafd niveau. Van personen die een IQ-score hebben die hoger is dan 130 punten zeggen we dat zij kunnen komen tot prestaties op hoogbegaafd niveau.

Vanaf kleuterleeftijd zijn er kenmerken die zich steeds scherper kunnen gaan aftekenen die maatgevend zijn voor hoogbegaafdheid. Deze kenmerken kunnen we onderscheiden in leereigenschappen die gepaard gaan met een (zeer) hoge intelligentie en persoonlijkheidseigenschappen die in combinatie met deze leereigenschappen voorkomen bij (hoog)begaafde mensen. De mate waarin deze persoonlijkheidseigenschappen voorkomen hangt samen met het karakter van de mens.

Leereigenschappen:

- is snel van begrip
- maakt grote denk- en leerstappen
- beschikt over een goed geheugen
- heeft een brede algemene interesse en kennis
- beschikt over een groot probleemoplossend vermogen
- is in staat verworven kennis toe te passen
- is in staat nieuwe kennis te integreren met oude kennis

- beschikt over een groot analytisch vermogen

Persoonlijkheidseigenschappen

- is taalvaardig en kan spelen met taal
- komt met creatieve en originele oplossingen
- is geestelijk vroegrijp
- houdt van uitdagingen
- beschikt over een groot doorzettingsvermogen
- is op een gezonde manier perfectionistisch ingesteld
- is veelal een intuïtieve denker
- heeft behoefte aan een hoge mate van autonomie
- beschikt over het vermogen tot (zelf)reflectie
- is sociaal competent

Voor leerlingen die binnen de doelgroep vallen, maar waarbij sprake is van specifieke problematiek (zoals o.a. faalangst, sociaal-emotionele problematiek) of leerproblemen (zoals o.a. dyslexie, ADHD en een disharmonisch ontwikkelingsprofiel) wordt individueel bekeken welke maatregelen noodzakelijk zijn, eventueel in overleg met een externe deskundige.

3. Signalering

3.1 Doelstelling

Doelstelling van de module signalering is het opsporen van leerlingen die in aanmerking komen voor de vervolgstappen in het protocol DHH.

Wij vinden het belangrijk om (hoog)begaafde leerlingen zo vroeg mogelijk te signaleren, de nadruk van de signalering ligt dan ook in groep 1-2. Door leerlingen in een vroegtijdig stadium op te sporen kan er vanaf het begin worden ingespeeld op de mogelijkheden van deze leerlingen en kunnen eventuele problemen zoveel mogelijk voorkomen worden.

3.2 Doelgroep

Wij kiezen voor de quickscan bij alle leerlingen op het moment dat zij instromen op school. In groep 3 en 5 herhalen we dit vanaf het schooljaar 2015- 2016.

Bij instroom van leerlingen in hogere groepen zullen we in de meeste gevallen direct overgaan naar de diagnostiek wanneer er signalen zijn die duiden op mogelijke (hoog)begaafdheid. Het beschrijven van deze signalen is erg belangrijk voor het vervolg van het traject.

In een aantal gevallen is het wenselijk de quickscan over te slaan en rechtstreeks over te gaan naar de diagnostiek:

- Wanneer er vooraf al een sterk vermoeden van begaafdheid bestaat
- Op het gegevensblad van het DHH wordt een aantal factoren nagevraagd, die kunnen leiden tot het advies meteen door te gaan in het programma.

Een signaal van één van onderstaande bronnen is altijd aanleiding een leerling in het DHH in te voeren:

- Leerkracht:
  - observatie van kenmerken die duiden op begaafdheid en/of
  - bij problemen die mogelijk verband kunnen houden met begaafdheid
- Ouders:
  - observatie van kenmerken die duiden op begaafdheid en/of
  - signalen dat er problemen zijn met het welbevinden van het kind
- Didactische gegevens:
  - leerlingen die overwegend scoren op A-niveau en/of
  - wisselende schoolprestaties

3.3 Tijdstip

Bij leerlingen die instromen in groep 1 op de basisschool hanteren wij de quickscan binnen 6 weken na instroomdatum. De quickscan is de voorloopmodule op het gebruik van het DHH. Zie ook de toetskalender.

Bij leerlingen die instromen verderop in de basisschool hanteren wij ook de quickscan binnen 6 weken na de instroomdatum. Zie ook punt 3.2 en de toetskalender.

3.4 Procedure

Wij volgen binnen onze school voor de signalering de procedure die gehanteerd wordt in het Digitaal Handelingsprotocol Hoogbegaafdheid.

Voor de eerste signalering na 6 weken op onze school gebruiken we als grofmazig instrument de quickscan. Deze quickscan wordt gebruikt om te bepalen of het verstandig is voor de leerling een traject in het DHH op te gaan starten. Dit kan resulteren in de module signalering of diagnostiek. Zie ook het volgende hoofdstuk.

Onderdelen module signalering:

- Algemene indruk leerkracht
- Algemene indruk ouders
- Signaleringslijst leerkracht
- Signaleringslijst ouders
- Huidige didactische gegevens
- Overige bronnen (bijvoorbeeld het OKR vorige school of overdrachtsformulier peuterspeelzaal)

Toelichting op onderdeel didactische gegevens:

□ Groep 1-2:

De leerkracht maakt een inschatting van het niveau van de leerling op de verschillende ontwikkelingsgebieden. Hiervoor kan men gebruik maken van de ingevulde gegevens in KIJK.

□ Groep 3-8:

De leerkracht noteert de resultaten van de laatst afgenomen toetsen van het leerlingvolgsysteem (LVS).

- Technisch lezen
- Taalvaardigheden
- Spelling
- Begrijpend lezen
- Rekenen/wiskunde
- Wereldoriëntatie

Voor de leerstofgebieden waar geen toetsen voor worden afgenomen, geeft de leerkracht een inschatting van het niveau van de leerling op grond van prestaties van de leerling op de methodegebonden toetsen.

Hierbij wordt de volgende beoordeling gehanteerd:

- V zeer zwak
- IV zwak
- III benedengemiddeld
- II gemiddeld
- I goed
- I+ zeer goed (zie helpfunctie in het DHH voor berekenen van deze score; (Traject / Diagnostiek / Gegevens LVS -> klik rechtsboven op de info-button)

3.5 Verantwoordelijkheid

De leerkracht start de procedure op en blijft verantwoordelijk tot de interpretatie van de signaleringsgegevens. De interpretatie wordt gedaan in samenspraak met de interne begeleider.

De verzamelde gegevens worden opgeslagen in het DHH. Door middel van een notitie in het leerling-administratiesysteem wordt een verwijzing gemaakt naar deze gegevens.

Tot slot neemt de interne begeleider in samenspraak met de leerkracht een besluit over het vervolgtraject aan de hand van stap 3 (Beslissen over het vervolgtraject) uit het stappenoverzicht van de module Signalering.

3.6 Communicatie met ouders

Ouders krijgen mondeling informatie van de groepsleerkracht waarom de signalering wordt opgestart, welke gegevens van ouders nodig zijn en welke terugkoppeling er plaatsvindt naar ouders

Zij krijgen een standaardmail of brief via de intern begeleider met gegevens om thuis in te kunnen loggen.

(zie : W:\Antonius_SPOOB_zorg\Begaafdheid\Begaafdheid documenten voor 2011). Indien de ouders thuis niet de mogelijkheid hebben om de vragenlijst in het DHH in te vullen, krijgen zij de mogelijkheid dit op school te doen.

4. Diagnostiek

4.1 Doelstelling

Doelstelling van de diagnostiek:

- Meer duidelijkheid verkrijgen over de begaafdheid van de leerling
- Gegevens verzamelen voor het opstellen van een begeleidingsplan
- Richtlijnen krijgen voor het vervolgtraject

4.2 Doelgroep

Aanleiding om de module diagnostiek te doorlopen:

- Bij een positief advies na de signaleringsprocedure
- Bij twijfelgevallen of wanneer de school toch verder wil gaan
- Bij leerlingen waarbij vooraf al een duidelijk signaal aanwezig is van (hoog)begaafdheid
- Bij het advies van het DHH om de signalering over te slaan
- Bij het vermoeden van bijkomende problematiek

4.3 Tijdstip

De diagnostiek volgt uiterlijk 2 maanden na de signalering.

4.4 Procedure

Wij volgen binnen onze school voor de diagnostiek de procedure die gehanteerd wordt in het Digitaal Handelingsprotocol Hoogbegaafdheid.

Voordat deze procedure wordt gevolgd, vindt altijd eerst overleg tussen de groepsleerkracht met de ouders plaats. De ouders moeten ook toestemming geven voor het doorlopen van de module diagnostiek.

Onderdelen module diagnostiek:

- Huidige didactische gegevens
- Ouder vragenlijst
- Leerkracht vragenlijst
- Doortoetsen
- Leerling vragenlijst (vanaf groep 5)
- Overige bronnen

□ Groep 1-2:

Vaststellen ontwikkelingsniveau

In groep 1-2 wordt van een aantal ontwikkelingsgebieden gevraagd of er sprake is van een voorsprong.

- 0-6 maanden: er is geen sprake van een voorsprong of de leerling scoort goed ten opzichte van leeftijdgenoten;
- 7-12 maanden: er is sprake van een redelijke voorsprong ten opzichte van leeftijdgenoten;
- meer dan 12 maanden: er is sprake van een duidelijke voorsprong, die ook merkbaar is bij het doortoetsen op de toetsen van het LVS.

In de groepen 1-2 kan ook KIJK gebruikt worden om vast te stellen of er sprake is van een ontwikkelingsvoorsprong op de gevraagde ontwikkelingsgebieden.

□ Groep 3-8:

We toetsen door met de beschikbare toetsen van het LVS (liefst zo breed mogelijk doortoetsen), maar in ieder geval op de verplichte onderdelen spelling, begrijpend lezen en rekenen.

Bij het doortoetsen wordt begonnen met de eerstvolgende toetsen volgens het toetsschema en er wordt doorgetoetst zolang de leerling op A-niveau scoort. Wanneer een leerling op A-niveau heeft gescoord bij het doortoetsen, hoeft hij het betreffende schooljaar deze toets niet opnieuw te maken. De gegevens dienen echter wel volgens de toetskalender ingevoerd te worden. Heeft hij lager dan A-niveau gescoord, dan wordt de toets wel meegedaan op het moment dat de desbetreffende toets aan de orde is. De gegevens van het door toetsen worden ook genoteerd in het DHH.

Het volgend schooljaar wordt de afname versie bepaald in overleg met de IB-er.

Belangrijk: Bij de start van het doortoetsen wordt in alle gevallen doorgetoetst, dus ook wanneer op de laatst afgenomen LVS-toets geen A-score is behaald, in verband met het opsporen van onderpresteerders.

Daarna geldt de regel dat er niet wordt doorgetoetst wanneer er geen A-score is behaald.

4.5 Verantwoordelijkheid

- De leerkracht start samen met de interne begeleider de procedure op.
- De interpretatie van de verzamelde gegevens wordt (in overleg) gedaan door de leerkracht en/of interne begeleider.
- De verzamelde gegevens worden opgeslagen in het DHH. Door middel van een notitie in het leerling-administratiesysteem maakt de leerkracht een verwijzing naar de gegevens.

4.6 Communicatie met ouders

De leerkracht en/of de interne begeleider hebben een gesprek met de ouders naar aanleiding van de gegevens uit het DHH. In samenspraak met de leerkracht en ouders wordt een besluit genomen over het vervolgtraject en een eindverslag gemaakt.

4.7 Extern onderzoek

In de volgende gevallen kan extern onderzoek wenselijk zijn:

- Er is geen eenduidige conclusie mogelijk op grond van de gegevens uit de module diagnostiek van het DHH
- Er zijn tegenstrijdige gegevens;
- Bij het vermoeden van onderpresteren, leerstoornissen of ernstige gedragsproblematiek na een negatief advies van het DHH.

De interne begeleider kan indien gewenst de leerling aanmelden voor verder onderzoek bij de orthopedagoog binnen het bestuur.

Wanneer het beter is om het onderzoek buiten school te laten plaatsvinden, dan wordt ouders het advies gegeven om extern onderzoek te laten doen.

De school zal in dat geval de uitkomsten van het externe onderzoek serieus nemen en haar handelen afstemmen op de uitkomsten van het onderzoek. Adviezen van externe

deskundigen worden opgevolgd, voor zover ze niet in strijd zijn met het door de school gevoerde beleid.

5. Leerlingbegeleiding

In dit deel van het beleidsplan wordt aangegeven welke (begeleiding) mogelijkheden er op onze school zijn voor (hoog)begaafde en/of onder presterende leerlingen.

5.1 Opstellen begeleidingsplan

Nadat het traject diagnostiek is doorlopen wordt voor de leerlingen die tot de doelgroep behoren een begeleidingsplan opgesteld.

Het begeleidingsplan wordt opgesteld door de interne begeleider en/of de leerkracht.

Leerlijn 1: begaafde leerlingen.

Zij volgen de instructie bij nieuwe elementen in de leerstof van taal en rekenen. Beperk de hoeveelheid oefenstof, voornamelijk het herhaald oefenen. Laat deze leerlingen 1 à 2 lessen per week werken aan verrijkingsmateriaal.

Leerlijn 2: hoogbegaafde leerlingen.

Zij krijgen een minimum aan instructie en oefenstof bij taal en rekenen. Deze leerlingen gaan 3 à 4 keer per week werken aan verrijkingsmateriaal dat bij voorkeur een beroep doet op het creatieve denkvermogen.

Naast de didactische aanpassingen zijn er leerlingen die ook begeleiding nodig hebben omdat ze problemen hebben in het functioneren.

Het gaat hier niet om gediagnosticeerde problematiek, zoals gedragsproblematiek of leerstoornissen. Via de vragenlijst die door ouders en leerkracht is ingevuld in de diagnostiekfase kan bekeken worden op welke gebieden zich eventueel problemen voordoen.

Aandachtspunten voor de begeleiding zijn:

- Tweesporenbeleid; aandacht voor zowel pedagogische aanpassingen als didactische aanpassingen
- Doorbreken van de vicieuze cirkel
- Gebruik maken van de handelingssuggesties en de tips bij de educatieve behoeften uit het DHH
- Interne middelen (literatuur, tijdschriften)

Bij leerlingen die onderpresteren is het belangrijk om ze ondanks hun huidige prestaties, in te delen in een leerlijn. Daarnaast is de pedagogische begeleiding van deze leerlingen essentieel om een gedragsverandering teweeg te brengen.

Mocht er na het toepassen van de handelingssuggesties na enige tijd nog geen verbetering optreden in de situatie van de leerling, dan is het wenselijk om een extern deskundige te raadplegen.

Communicatie met ouders

Zie normale gang van zaken bij het opstellen van begeleidingsplannen. (Zie schoolafspraken)

5.2 Vervroegde doorstroming

Criteria

De adviesprocedure vervroegde doorstroming uit het DHH wordt doorlopen bij een positief advies.

Verder kan het zinvol zijn om de procedure te doorlopen in de volgende gevallen:

- De leerling behoort tot de doelgroep van dit protocol, dit komt naar voren uit de fase van diagnostiek of uit extern onderzoek en
- De leerling heeft een didactische voorsprong van meer dan 6 maanden op meerdere leerstofgebieden.

- Groep 1-2:

Er moet sprake zijn van een brede ontwikkelingsvoorsprong, dat wil zeggen dat er op alle zes de ontwikkelingsgebieden bij het doortoetsen sprake moet zijn van een voorsprong van minimaal 7-12 maanden. Bij een voorsprong van meer dan 12 maanden wordt de procedure in alle gevallen doorlopen.

- Groep 3-8:

Er moet sprake zijn van een didactische voorsprong van minimaal 7-12 maanden op de onderdelen spelling, begrijpen lezen en rekenen.

Bij een voorsprong van meer dan 12 maanden wordt de procedure in alle gevallen doorlopen.

Sociaal-emotionele ontwikkeling

De school hanteert de volgende instrumenten om de sociaal-emotionele ontwikkeling in kaart te brengen:

Uit KIJK krijgen we een beeld van de sociaal-emotionele ontwikkeling van de leerlingen. Het is belangrijk het beeld van de afgelopen jaren hier in mee te nemen. Incidenteel is het mogelijk gebruik te maken van bijvoorbeeld een sociogram, de CBSK, PMT-K-2 en/of de NPV-J-2.

Verder kunnen er extra observaties plaatsvinden en kan eventueel extern advies aangevraagd worden.

Wanneer de leerkracht twijfels heeft over de sociaal-emotionele ontwikkeling van een leerling waarbij een vervroegde doorstroming overwogen wordt, wordt de leerkracht gevraagd om in een verslag aan te geven welke problemen hij ervaart in het functioneren van de leerling.

Besluitvorming

De leerkracht doorloopt het adviestraject vervroegde doorstroming en bespreekt de uitkomst met de interne begeleider. Vervolgens vindt een gesprek plaats met de ouders. Zie hiervoor ook het door school gehanteerde protocol vervroegde doorstroming.

De directeur heeft uiteindelijk de beslissende stem bij het advies van de school.

In principe is vervroegde doorstroming op ieder moment mogelijk. In overleg wordt bekeken welk moment het meest wenselijk is.

Vervolgtraject

Aan de hand van de punten die eventueel naar voren zijn gekomen naar aanleiding van het adviestraject vervroegde doorstroming wordt bekeken welke aandachtspunten er zijn bij de voorbereiding op de vervroegde doorstroming.

Wanneer ouders ondanks een positief advies van de school een vervroegde doorstroming niet wenselijk vinden, dan wordt de leerling in principe ingedeeld in de tweede leerlijn.

Mocht er sprake zijn van een grote didactische voorsprong en de school acht een vervroegde doorstroming niet wenselijk, dan kan in overleg met de interne begeleider besloten worden tot een individueel traject voor de leerling.

In principe starten leerlingen die vervroegd zijn doorgestroomd na enkele weken met een aangepast programma binnen de nieuwe groep. Bij twijfel kan in overleg met de interne begeleider bekeken worden of een leerling start in de eerste of de tweede leerlijn. Mocht de leerkracht denken dat een aangepast leerstofaanbod op dat moment nog niet wenselijk is, dan wordt contact opgenomen met deze begeleider.

5.3 Compacting van de reguliere leerstof

Incidenteel of structureel

Wij kiezen als school voor het structureel compacten van de reguliere leerstof zodat we een doorgaande lijn creëren binnen de school in de wijze waarop deze leerling de reguliere lesstof verwerkt. Op deze manier zijn we er zeker van dat er geen essentiële onderdelen van de stof worden overgeslagen.

Leerlingen worden ingedeeld in een leerlijn en daarmee ligt vast wat ze meedoen van de reguliere leerstof. Wij werken met een eerste of tweede leerlijn.

Eerste leerlijn:

- Intelligente of begaafde leerlingen zonder grote didactische voorsprong.
- Kinderen die bijzonder getalenteerd zijn in slechts één vakgebied. Zij krijgen alleen op dit specifieke vakgebied de leerstof aangeboden volgens de benadering van compacten en verrijken.

Tweede leerlijn:

- Intelligente of begaafde leerlingen bij wie een ruime didactische voorsprong is geconstateerd.
- Hoogintelligente of hoogbegaafde leerlingen en leerlingen die vervroegd zijn doorgestroomd.

Compacting vindt plaats op alle vakgebieden aan de hand van de compactingrichtlijnen van het DHH.

Ook voor de groepen 1-2 hanteren we de uitgangspunten zoals die zijn opgenomen bij de beschrijvende richtlijnen voor compacting in het DHH.

De belangrijkste punten zijn:

- Er wordt met de opdrachten en werkjes aangesloten bij het niveau van de leerling.
- Er worden grotere leerstappen genomen, opdrachten met een gelijke inhoud en/of doelstelling worden zoveel mogelijk vermeden;
- Per project wordt bekeken welke opdrachten zinvol zijn voor kinderen uit de doelgroep;
- Bij de methoden die gebruikt worden ter ondersteuning van het onderwijs wordt bekeken welke onderdelen zinvol zijn om mee te laten doen.

Verantwoordelijkheid

De leerkracht is verantwoordelijk voor het compacten van de leerstof.

5.4 Verrijkingsaanbod

Uitgangspunten verrijkingsaanbod

In de tijd die vrijkomt door compacting wordt verrijkingsstof aangeboden. Dit zodat de leerling niet vooruit loopt met de leerstof maar toch wordt aangesproken op zijn cognitieve mogelijkheden. Er wordt dus in principe niet vooruit gewerkt met de leerstof, tenzij anders is afgesproken in het begeleidingsplan

Individueel of schoolbreed

Wij kiezen als school voor de groepen 3 t/m 8 voor een schoolbrede invulling van het verrijkingsaanbod. Deze materialen zijn gedurende een langere tijd in te zetten en kan bijvoorbeeld een vast onderdeel van de weektaak vormen in een bepaalde periode. Buiten dit is er ook een incidenteel materiaal aanbod. Deze materialen zijn leuk en leerzaam om een korte periode te gebruiken maar lenen zich niet voor een regelmatig terugkerend aanbod binnen de weektaak.

Groepen 1-2

Hierbij worden de volgende uitgangspunten gehanteerd:

- Vanaf het moment dat duidelijk is dat er sprake is van een ontwikkelingsvoorsprong, wordt gestart met het aanbieden van verrijkingsopdrachten en verrijkingsmateriaal;
- Er wordt verrijking aangeboden op zoveel mogelijk verschillende ontwikkelingsgebieden, dus zo breed mogelijk;
- Per project wordt gezocht naar verrijkingsmogelijkheden bij de verschillende onderdelen die aan bod komen;
- Er wordt verrijking gezocht die aansluit bij de verschillende manieren van leren die passen bij kinderen in deze leeftijdsfase (spelend leren, handelingsgericht leren, methodisch leren);
- Er wordt aangesloten bij de diverse werkvormen die gehanteerd worden (werken met ontwikkelingsmateriaal, spelen in hoeken, methodisch materiaal);
- Ontwikkelingslijnen worden uitgebreid naar boven toe;
- Er wordt ingespeeld op de ontwikkeling op het gebied van lezen en rekenen.

In groep 1-2 maakt de leerkracht per project een planning van de opdrachten en activiteiten die aan de orde zullen komen. Vervolgens wordt per dag bepaald welke opdrachten en activiteiten individuele kinderen gaan doen. Bij kinderen uit de doelgroep wordt bij het inplannen van opdrachten en activiteiten rekening gehouden met het niveau van de leerling en zullen naast reguliere opdrachten en activiteiten ook verrijkingsopdrachten ingepland worden.

Orthotheek

De materialen die kunnen worden ingezet voor hoogbegaafde leerlingen zijn te vinden in de orthotheek.

Leerkrachten kunnen in overleg met de interne begeleider via een uitleensysteem materiaal meenemen naar hun groep.

Voor een overzicht van het materiaal dat op onze school kan worden ingezet als verrijkingsmateriaal, zie bijlage basisorthotheek St. Antonius.

6. Schoolafspraken

6.1 De leerkracht

Vorbereiding

- De leerkracht kent de materialen waar mee gewerkt gaat worden
- Materialen(kist)
- Aandacht voor de werk- en leerstrategieën

Instructie

- De leerkracht houdt bij de leerstofplanning voor zijn of haar groep rekening met de extra instructie voor de leerlingen die in de tweede leerlijn werken

Begeleiding

- Leerkracht geeft speciale aandacht aan de leerling
- Leerkracht stelt eisen aan de kwaliteit en de hoeveelheid werk
- De leerling kan vragen stellen over het materiaal

Nakijken en beoordelen werk

- De leerkracht bespreekt de resultaten van de opdrachten na en beoordeelt dit ook. Voor meer projectmatige opdrachten kan gebruik worden gemaakt van de bijlage beoordelingscriteria werken met het verrijkingsmateriaal, zodat de leerkracht zicht houdt op het leerproces.

Bij het werken met verrijkingsmateriaal is het vooral belangrijk om het leerproces van de leerling goed te bewaken. Gezien de aard van het materiaal is het niet raadzaam dit door de leerling zelf na te laten kijken.

De opdracht(en) worden beoordeeld door de leerkracht volgens een procesgerichte benadering (zie bijlage beoordelingscriteria) en wordt weergegeven in een woordbeoordeling (PA-V-RV-G).

De leerkracht bespreekt de opdrachten vervolgens ook na met de leerling.

6.2 Afspraken

Vermelding op rapport

Op het rapport wordt naast een beoordeling voor de reguliere leerstof ook een beoordeling gegeven voor het verrijkingsmateriaal waar de leerling aan gewerkt heeft.

Deze beoordeling wordt weergegeven op het rapport bij het gedeelte opmerkingen. Er wordt aangegeven in welke leerlijn de leerling gewerkt heeft.

Registratie

Bij de overgang naar een volgende groep wordt bij de overdracht een registratieformulier ingevuld waarop wordt aangegeven aan welke verrijkingsstof de leerling gewerkt heeft en hoe ver hij gekomen is met de verschillende materialen.

Zie bijlage registratieformulier zorgdossier leerling.

Coördinatie

De coördinatie van de zorg voor hoogbegaafde leerlingen ligt bij de interne begeleider.

Verslaglegging

De verslagen van begeleidingsplannen en evaluatiegegevens worden opgenomen in het leerling-dossier.

7. Evaluatie

Ouders

Korte termijn

Wanneer een begeleidingsplan is opgesteld wordt dit ondertekend door de ouders/verzorgers. Na ongeveer twintig weken vindt er een evaluatiegesprek plaats met de ouders en kan er, indien nodig, een aanpassing worden gedaan. Bij de voorbereiding van dit gesprek kan het evaluatieformulier korte termijn ouders uit het DHH worden gebruikt. Dit formulier kan tevens worden gebruikt om een verslag van het oudergesprek te maken. Wanneer een begeleidingsplan naar tevredenheid loopt en er geen grote aanpassingen meer nodig zijn, wordt de evaluatie gekoppeld aan de rapportgesprekken (2x per jaar).

Langere termijn

Op langere termijn (na 4-6 maanden) kan er eventueel voor gekozen worden om de vragenlijsten uit de diagnostiekfase nog eens opnieuw in te vullen (hiervoor wordt gebruik gemaakt van de vragenlijsten die zijn opgenomen in module 4 (evaluatie lange termijn met ouders). Op deze manier kan bekeken worden of het begeleidingsplan ook geleid heeft tot een ander beeld bij ouders en leerkracht.

Leerling

Korte termijn

Het is belangrijk om regelmatig even kort te evalueren met de leerling, zodat de leerkracht zicht houdt op het leerproces van de leerling.

De leerkracht kan zelf bepalen hoe hij dit wil vormgeven, hierbij kan gebruik worden gemaakt van de suggesties voor evaluatie op korte termijn met de leerling van het DHH.

Langere termijn

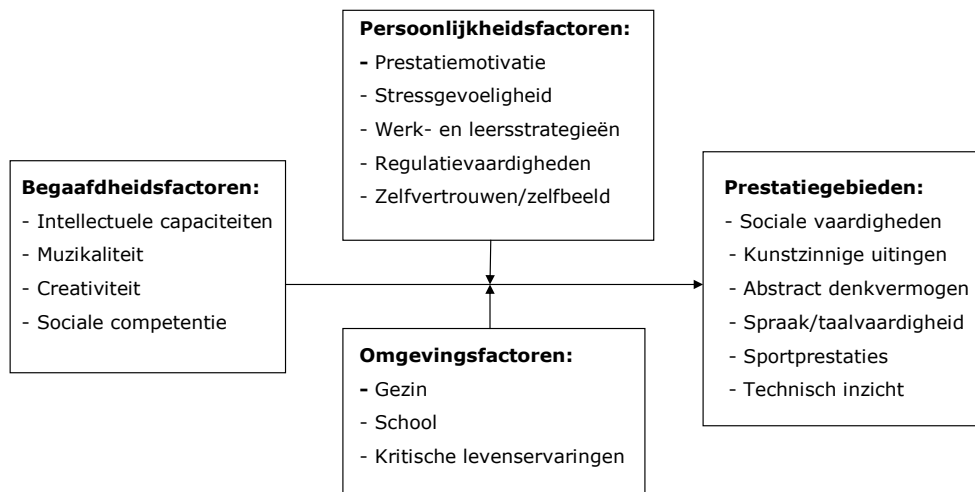
Voor de rapportgesprekken laat de leerkracht vanaf groep 5 de leerling de leerling-vragenlijst invullen die deel uitmaakt van module 4 van het DHH.

Ook is het mogelijk de leerlingvragenlijsten uit de module diagnostiek incidenteel door de leerling in te laten vullen in module 4 en de resultaten te vergelijken met de eerdere afname.

Bijlagen Beleidsplan Hoogbegaafdheid

- Model Heller

Model van Heller

© Adviesbureau voor hoogbegaafde kinderen in het basisonderwijs – Drs. S. Drent

Onderpresteren

Definitie

Een onderpresteerder is iemand die minder presteert dan op basis van zijn/haar capaciteiten verwacht mag worden. Zie bijlage kenmerken van onderpresteren.

Signalen uit het DHH die duiden op onderpresteren:

- Groot verschil tussen leereigenschappen en persoonskenmerken
- Didactische voorsprong ondanks matige resultaten

Kenmerken onderpresteerders

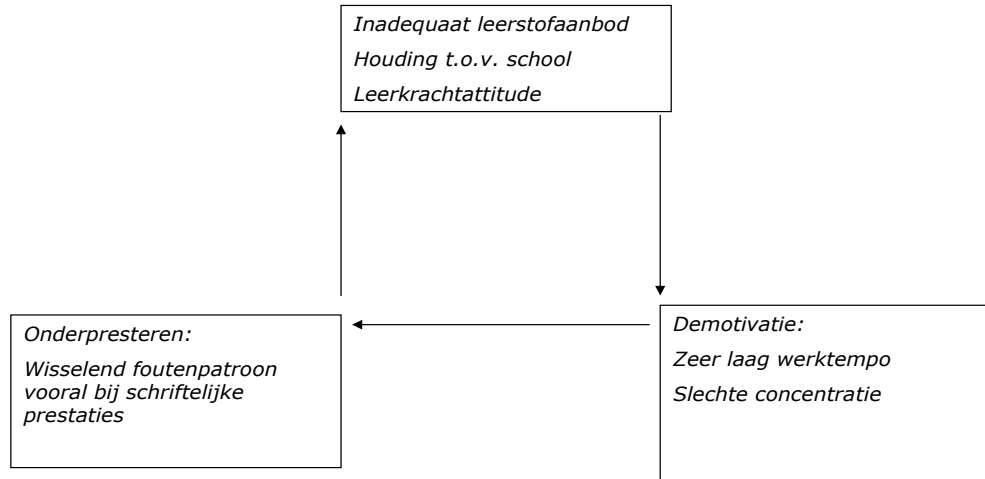
Positief:

- Begrijpt en onthoudt moeilijke informatie wanneer het wel geïnteresseerd is.
- Leest veel of verzamelt in zijn vrije tijd op andere manieren veel informatie.
- Presteert significant beter op mondelinge dan op schriftelijke overhoringen.
- Kent veel feiten en heeft een grote algemene ontwikkeling.
- Komt goed uit de verf bij individueel onderwijs op maat.
- Is creatief en heeft een levendige verbeelding.
- Ontwikkelt thuis op eigen initiatief allerlei activiteiten.
- Heeft een brede belangstelling en vindt het leuk om dingen te onderzoeken.
- Is gevoelig.

Negatief:

- Presteert op school redelijk tot slecht (soms alleen onder het eigen niveau).
- Heeft zijn huiswerk niet af of slecht gemaakt.
- Is vaak ontevreden over zijn eigen prestatie.
- Heeft een hekel aan automatiseren.
- Vermijdt nieuwe leeractiviteiten uit angst om te mislukken.
- Heeft minderwaardigheidsgevoelens, kan wantrouwend of onverschillig zijn.
- Doet niet graag mee aan groepsactiviteiten, heeft het gevoel dat niemand hem mag.
- Is minder populair bij leeftijdsgenootjes. Zoekt vrienden onder gelijkgestemden.
- Doelen worden door het kind te hoog gekozen zodat falen hieraan geweten kan worden.
- Is snel afgeleid en impulsief.
- Staat afwijzend of onverschillig tegenover de school.
- Wil niet geholpen worden, wil zelfstandig zijn.
- Neemt geen verantwoordelijkheid voor zijn eigen daden of wijt mislukken aan anderen.
- Verzet zich tegen autoriteit.

(Bron: Nelissen & Span, 1999)

Vicieuze cirkel van het onderpresteren

Beoordelingscriteria werken met het verrijkingsmateriaal

Bij het beoordelen van verrijkingsopdrachten kan gelet worden op de volgende aspecten:

- Hoe was de inzet van de leerling?
- Kan de leerling op een zelfstandige manier omgaan met de opdrachten?
- Is de leerling in staat om zelf tot oplossingsstrategieën te komen?
- Is de leerling in staat om samen met anderen tot een oplossing te komen (indien van toepassing)?
- Is het werk binnen de gestelde tijd afgemaakt?
- Voldoet het eindresultaat aan de verwachtingen?
- Pakt de leerling eventuele aanwijzingen van de leerkracht goed op?
- Is de leerling in staat tot zelfreflectie?

Registratieformulier zorgdossier leerling

Naam leerling: _____		groep: _____	datum: _____
Leerkracht: _____			
Taal: Compacten: ja/nee	Extra materiaal: naam Tijd: wanneer, hoe vaak en hoe lang er met het materiaal gewerkt is. Evaluatie: Samengewerkt met wie? Gemotiveerde werkhouding? Goede resultaten?		
Rekenen: Compacten: ja/nee	Extra materiaal: naam Tijd: wanneer, hoe vaak en hoe lang er met het materiaal gewerkt is. Evaluatie: Samengewerkt met wie? Gemotiveerde werkhouding? Goede resultaten?		
Spelling: Compacten: ja/nee	Extra materiaal: naam Tijd: wanneer, hoe vaak en hoe lang er met het materiaal gewerkt is. Evaluatie: Samengewerkt met wie? Gemotiveerde werkhouding? Goede resultaten?		
Wereldoriëntatie: Compacten: ja/nee	Extra materiaal: naam Tijd: wanneer, hoe vaak en hoe lang er met het materiaal gewerkt is. Evaluatie: Samengewerkt met wie? Gemotiveerde werkhouding? Goede resultaten?		

N.B. Dit formulier aan het eind van het schooljaar in het zorgdossier doen.

Voor richtlijnen compacting zie het programma DHH:

Kies voor: traject / Leerlingbegeleiding / compactingrichtlijnen / schoolbreed / kies de groep / kies het vakgebied en vervolgens de methode

Evaluatieformulier leerling:

groep:

datum:

Evaluatie

Dit was mijn doel:

Ik heb mijn doel gehaald 0

Ik heb mijn doel niet gehaald 0

Dit kwam doordat:

Ik heb het volgende geleerd:

Ik werkte alleen 0

Ik werkte samen 0 met

De samenwerking verliep 0 goed 0 kon beter 0 niet goed

Dit kwam doordat:

Ik ben trots op:

De volgende keer ga ik meer aandacht besteden aan het volgende:

Opmerkingen van anderen waar ik veel aan gehad heb waren:

LITERATUURLIJST HOOGBEGAAFDHEID

- 'Hoogbegaafd nou en?', W. Lammers van Toorenburg
- 'Hoogbegaafde kinderen kunnen meer', S. Drent
- 'Werken met Grafische Organisatie Methodes, hoogbegaafde kinderen in actie' inclusief CD-rom
- 'De hoogbegaafdheid survivalgids', T. Kieboom D. Verhey
- 'Het grote Vooruitwerkboek', E. Schrover
- JSW 24: 'Begaafde kinderen op de basisschool, suggesties voor didactisch handelen'
- Op de groei: 'Hoogbegaafd', C. de Vos
- 'Hoogbegaafdheid... een gave?', I. Nederstigt
- Ben jij een cheetah? Novilo
- Is het voor een cijfer? Tijn Koenderink & Roland Louwerse

Materialenlijst

Verrijkingsaanbod groep 1-2

- Gedifferentieerd aanbod op alle ontwikkelingsgebieden
- Aansluiten bij ontwikkelingsniveau. (in het eerste half jaar te bepalen)\
- Aansluiten bij manier van leren
- Aansluiten bij verschillende werkvormen

Ontwikkelingsmateriaal Plus	Werken in hoeken	Kringactiviteiten	Projecten	Lees-schrijfhoek
*Concentra * Roosterfiguren dieren 1 * Roosterfiguren dieren 2 *Figuurrekenen *4 kapla voorbeeldboeken *Passen en meten 1 (1x) *Passen en meten 2 (2x)	Cuboro Cuboro plus Cuboro profi		Smart games: * Castle Logix * Trucky 3 (2x) * Coleur Code * Bill and Betty Bricks (2x) * Camelot Jr * Day and night * Vikings * Troy	Samenleesboeken voor kleuters: * Hoe vaak zie je een V I S? * Wie past op B I G? * Nee, nee, N E E ! * Wat voor een D I E R zie je hier? * Het boek van AA P * Het boek van K I P * Het boek van P O E S * Het boek van de H U T * Het boek van T E U N * Het boek van F E E * Het boek van M U I S * Het boek van E I * Het boek van W I K * Het boek van P A U L * Het boek van de M A N * Het boek van de D O O S *De maan en de fee 2x(AVI start) *Haas weet van niks 2x (AVI 1) *Mijn hond Flip 2x (AVI 2)

				*Het geheim van Jan 2x (AVI 2) *Mees doet gek 2x (AVI 3) *Ridder Wout 2x (AVI 3) Leessleutels AVI 1: • Nee! Ik lees! • Pap eet teen! • De lat • Zoek, moo, zoek! • Bij pap in bed • Kok Loes en kok Daan • Is Fan een vis? • Kijk! Kijk!

Verrijkingsaanbod eerste leerlijn groep 3 t/m 8

- Doelgroep
  - Intelligente leerlingen
  - Begaafde leerlingen
  - Leerlingen die uitblinken op één bepaald leerstofonderdeel
- Verrijkingmateriaal
  - Leermateriaal ontwikkeld voor betere leerlingen op het gebied van de reguliere vakgebieden dus moeilijkere opdrachten
  - Materiaal dat niet structureel inzetbaar is

Gr	Lezen	Taal/spelling	Begrijpend lezen	Rekenen	Zaakvakken	Project
3	Diverse boeken uit de series Bizon en Bolleboos. Villa Alfabet oranje (twee series) met villa verdieping oranje 1 en 2	Plustaak Taal & lezen deel 3-4	Leeskrakers mini	Kien Sterrenwerk (deel 2 patronen)	-----	Kinderliteratuur (SLO) Kranten en tijdschriften (SLO)
4	Diverse boeken uit de series Bizon en Bolleboos. Villa Alfabet oranje (twee series) met villa verdieping oranje 1 en 2	Plustaak Taal & lezen deel 3-4	Plustaak Taal & lezen deel 3-4	Kien Sterrenwerk (deel 3 en 4 patronen)	-----	Kinderliteratuur (SLO) Kranten en tijdschriften (SLO)
5		Plustaak Taal & lezen deel 4-5	Plustaak Taal & lezen deel 4-5 Leeskrakers 1	Kien	www.webkwestie.nl	Presenteren kun je leren Kinderliteratuur (SLO) Kranten en tijdschriften (SLO)
6		Plustaak Taal deel 5-6	Zinder Leesserie 9+ Plustaak begrijpend lezen deel 5-6 Leeskrakers 2	Kien	www.webkwestie.nl	Presenteren kun je leren Kinderliteratuur (SLO) Kranten en tijdschriften (SLO)
7		Plustaak Taal deel 6-7 Sterrenwerk Engels (paars +)	Zinder Leesserie 10+ Plustaak begrijpend lezen deel 6-7	Kien	www.webkwestie.nl	Presenteren kun je leren Kinderliteratuur (SLO) Kranten en tijdschriften (SLO)

8		Plustaak Taal deel 7-8 en deel 8 Sterrenwerk Engels (paars +)	Zinder Leesserie 11+ Plustaak begrijpend lezen deel 7-8 en deel 8	Kien	www.webkwestie.nl	Presenteren kun je leren Kinderliteratuur (SLO) Kranten en tijdschriften (SLO)

Incidenteel groep 3-8:

- Rekenen met SOMA kubussen
- Geometrie voor de basisschool 2x
- Rekestijgers groep 4 deel A en B
- Detective denkwerk deel 1 (groep 5/6) en deel 2 (groep 7/8)
- 4 Engelse leesboekjes
- Muziekpluizer
- 32 breinkrakers
- Spectro (één doos 8+ en één doos 10+)
- 4 dozen Tridio 5+, 1 doos Tridio 8+ en 1x Tridio twist!
- 1x groepsspel Tridio
- Ein-o-science 9+ : dna/gebit/skelet/hersenen/luchtdruk/warmte en geluid/ licht magneten en energie
- Ein-o-science 11+ bacterie/witte bloedcel/dierlijke cel/plantencel/virus
- Smartgames: Titanic (2x)- Antivirus (2x)- Metroville (2x)- Alcatraz (2x)- Camouflage- Puzzler (5x)- Cabin (5x)- Rush Hour (2x)- Architecto- Meta Forms- Tangramino (2x)- Bend it- Chicken Shuffle (2x)- Tangoes Animals- Tangoes People- Concentra- Equilogic- IQ Puzzler 4x- Airport traffic control- Block to block- Top this (2x)- Mind challenge (3x)- Squire by square- Cover your tracks- Kayak Kove (2x)
- Spellen: Khet- Stratego- Blox en Quarto- Quoridor- Gobblet
- Optische illusies XL (50 breinkrakers)
- Twee schaak/dam borden met damstenen/schaakstukken
- Onderwerpen/projecten uit de Voorruitmap
- Map Earth Game
- Duits- Engels en Franse Taalkwartetten.

Leesboeken

Serie	Aantal	Titel	Schrijver	Avi	Groep
Bolleboos	2	Die steeg van ons	Moeyaert	M4-E4	3/4
Bolleboos	4	Dubbelland: Iris en Siri	van Bourgondië	E4-E5	3/4
Bolleboos	4	Ik en mijn broertje	van Eeden	E5-M6	3/4
Bolleboos	4	De truc van Salim	Stolting	E5-M6	3/4
Bolleboos	3	Een echte piratenmeid	Rooyers	E5-M6	3/4
Bolleboos	3	De blauwe aansteker	Herzen	E5-M6	3/4
Bolleboos	5	Nieuw bloed	Verlvoed	E5-M6	3/4
Bolleboos	2	Naar de maan	Marain	E5-M6	3/4
Bolleboos	1	s Nachts is alles anders	van Loon	E5-M6	3/4
Bolleboos	1	De grote griezeltruc	Wiedijk	E5-M6	3/4
Bolleboos	2	Kind verloren	Waarsenburg	E5-M6	3/4
Bolleboos	1	Een eigen plek	van Eeden	E5-M6	3/4
Bolleboos	1	Hester de witte heks	vd Vlucht	E5-M6	3/4
Bolleboos	2	Limoen en Pompoen op avontuur	Marain	E5-M6	3/4
Bolleboos	2	Papagaai ontvoerd	Dijkzeul	E5-M6	3/4
Bolleboos	4	Een koning op een bakfiets	Wiedijk	E5-M6	3/4
Bolleboos	2	Een nieuwe opa en oma	Gort	E5-M6	3/4
Bolleboos	3	Jij moet stelen!	Vervloed	E5-M7	3/4

Bolleboos	1	Lang leve de Dwarsstraat	Swiers	E5-M7	3/4
Bolleboos	1	Ga zelf!	Bon	E5-E7	3/4
Bolleboos	1	Verdwaald in de film	Wiedijk	E5-M7	3/4
Bolleboos	4	De kroon van koning hiep hiep	de Vries	E5-M7	3/4
Bolleboos	5	Een verre griezelreis Violet en de kinderen vd	Wiedijk	M6-M7	3/4
Bolleboos	4	Giraffenstr.	Tonen	M6-M7	3/4
Bolleboos	7	De donder achterna	van Kerkwijk	M6-M7	3/4
Bolleboos	2	De zwarte Ridder	Petermeijer	M6-M7	3/4
Bolleboos	9	Het landje achter de laatste flat	Herzen	M6-M7	3/4
Bolleboos	4	De superhoofdprijs	van		
Bolleboos	3	Vandaag is mijn geluksdag	Gansewinkel	M6-M7	3/4
Bolleboos	1	Dat durf je nooit!	Vervloed	M6-M7	3/4
Bolleboos	2	Wij pikken het niet!	Vervloed	M6-M7	3/4
Bolleboos	1	Een boef met een rokje	Scholtens	M6-M7	3/4
Bolleboos	1	Vleugeltjes	Boonen	M6-M7	3/4
Bolleboos	1	Toverpoeder	van Eeden	M6-M7	3/4
			van Ede	M6-M7	3/4
Bizon	5	De allesdief	van Loon	E3-M4	3/4
Bizon	4	Daar zijn de draken!	Pelgrom	E3-M4	3/4
Bizon	1	Een echt eilandkind	v.d Kolk	M4-E4	3/4
Bizon	1	De wraak van Ellie en Nellie	Kromhout	M4-E4	3/4
			v. Lieshout/v.		
Bizon	2	Vang dat kind even op	Os	M4-E4	3/4
Bizon	1	Baby geroofd	van Loon	M4-E4	3/4
Bizon	2	Koning voetbal	Meinderts	M4-E4	3/4
Bizon	1	Mooie vrienden maar niet heus	Kromhout	M4-E4	3/4
Bizon	1	1-0 voor buurvrouw Krul	Meinderts	M4-E4	3/4
Bizon	2	Een spook in de school	van Loon	M4-E4	3/4
Bizon	6	De grote wedstrijd	Kromhout	M4-E4	3/4

Bizon	4	Kom witte wolf kom	Heymans	M4-M5	3/4
Bizon	4	Rrruzie	de Groen	M4-M5	3/4
Bizon	3	De billenbijters	Kromhout	M4-M5	3/4
Bizon	5	De wensballonnen	Kooiker	E4-E5	3/4
Bizon	1	Bobbel in het behang	v.Os/v.Lieshout	E4-E5	3/4
Bizon	1	Jana in Gigantopolis	Bertin	E4-E5	3/4
Bizon	4	De boot van Joesoe	vd Kolk	E4-E5	3/4
Bizon	4	Het kaasfeest	Swiers	E5-M6	3/4
Bizon	3	Het verboden bos	van Ede	E5-M6	3/4
Bizon	2	Heibel in de Hubbelstraat	de Vries	E5-M6	3/4
Bizon	1	De zoon van de zadelmaker	Teng	E5-M6	3/4
Bizon	1	De pindakaasoorlog	Scholtens	E5-M6	3/4

Verrijksaanbod tweede leerlijn

- Doelgroep
  - Hoogintelligente leerlingen
  - Hoogbegaafde leerlingen
- Verrijkmateriaal
  - Leermateriaal ontwikkeld voor hoogbegaafde leerlingen op het gebied van de reguliere vakgebieden
  - Extra vakken of verrijksprojecten welke aan sluiten bij interesses
  - Materiaal dat niet structureel inzetbaar is

Gr	Lezen	Taal/spelling	Begrijpend lezen	Rekenen	Zaakvakken	Project	Extra onderdelen
3	Villa Alfabet oranje (handleiding villa verdieping 1 en 2 met bijhorende leesboeken) Diverse boeken uit de series Bizon en Bolleboos.	Plustaak Taal & lezen deel 3-4 Slimme Taal	Plustaak Taal & lezen deel 3-4	Kien Rekentijgers			Filosoferen Verrijksprojecten
4	Villa Alfabet oranje (handleiding villa verdieping 1 en 2 met bijhorende leesboeken)	Plustaak Taal & lezen deel 4-5 Slimme Taal	Plustaak Taal & lezen deel 4-5	Kien Rekentijgers			Filosoferen Verrijksprojecten

	Diverse boeken uit de series Bizon en Bolleboos.						
5		Plustaak Taal deel 5-6 Slimme Taal	Plustaak begrijpend lezen deel 5-6	Kien Rekentijgers	www.webkwestie.nl Topklassers cultuur groep 5/6 (taal is van iedereen en culturen ver weg en dichtbij) Topklassers wetenschap (groep 5/6) Breinwijzer (groep 5/6)	Presenteren kun je leren	Filosoferen Verrijgingsprojecten Super detective Denkwerk deel 1 en 2
6		Plustaak Taal deel 6-7 Slimme Taal	Plustaak begrijpend lezen deel 6-7 Zinder Leesserie 9+	Kien Topklassers Wiskunde Rekentijgers	Zie groep 6	Presenteren kun je leren	Filosoferen Verrijgingsprojecten Super detective Denkwerk deel 1 en 2
7		Plustaak Taal deel 7-8 Slimme Taal ¡Qué Guay! deel 1 (Spaans voor de basisschool)	Plustaak begrijpend lezen deel 7-8 Zinder Leesserie 10+ Sterrenwerk Engels (oranje ++) InfoQuest level 1 – 4	Kien Topklassers Wiskunde deel 1-2-3 Rekentijgers	Topklassers Wetenschap (groep 7/8) Sterrenkunde Natuurverschijnselen Natuurkunde Scheikunde Biologie	Presenteren kun je leren	Filosoferen Verrijgingsprojecten Super detective Denkwerk deel 3 en 4
8		Plustaak Taal deel 8 Slimme Taal ¡Qué Guay! deel 2 (Spaans voor de basisschool)	Plustaak begrijpend lezen deel 8 Zinder Leesserie 11+ Sterrenwerk Engels (oranje ++) InfoQuest level 1 - 4	Nieuwe Kien Topklassers Wiskunde deel 5-6 Rekentijgers	Zie groep 7	Presenteren kun je leren	Filosoferen Verrijgingsprojecten Super detective Denkwerk deel 3 en 4

Verrijkingsprojecten:

- Werkgidsen (www.kinheim.com)
- Projecten plusklas Den Bosch (www.plusklardenbosch.nl)
- Mappen Vooruit (www.kluwer.nl)
- USB stick met projecten uit Acadin

Incidenteel groep 3-8

- Rekenen met SOMA kubussen
- Rekentijgers groep 3 deel A en groep 4 deel A en B
- Super Detective denkwerk deel 1 en 3 voor de groepen 5-6 en deel 2 en 4 voor de groepen 7-8
- 9 Engelse leesboeken
- 4 Engelse infoboekjes (Info Quest level one)
- Logic Riddles in English 3rd- 4rd- 5rd- 6rd grade
- Muziekpluizer
- 32 breinrakers
- Spectro (één doos 8+ en één doos 10+)
- Tridio
- Khet
- Ein-o-science 9+ : dna/gebit/skelet/hersenen/luchtdruk/warmte en geluid/ licht magneten en energie
- Ein-o-science 11+ bacterie/witte bloedcel/dierlijke cel/plantencel/virus
- Diverse smartgames (zie verrijkingsaanbod eerste leerlijn)

Villa Alfabet

Serie oranje (groep 3-4)

- Het kinderhotel van juffrouw Kummel

- Sneeuwvlok is een geheim
- Daffie durft (wel heel erg veel)
- Kriebels
- We noemen hem Sjeng
- Prinsesje Zonnekind
- Haak en Co
- Beschermengel
- Kip in de wolken
- Waar ben je, Rozel A?
- De koningin komt!
- Superdief

Zinderserie

9+

In de as gelegd

Leonardo da Vinci

Machtige prachtige aarde

Journal van de Egyptische wetenschap

De mens als bouwer

Kunst als wetenschap

Waanzinnig wonderlijk water

Planeet vol water

Schatten en sarcofagen

Anatomie van een vulkaan

10+

De bloedzuiger

Vergif en visioenen

Helden en hulpelozen

Leven in Afrika

Geprikkeld door cactussen

De aarde is plat

Istanboel, eens constantinopel

Op mysterieuze plaatsen

Op heterdaad betrapt
Skiën in de woestijn

11+

Robotmensen
Geniaal of getikt
In steen gebeiteld
Extreem sportief
Zien zonder licht
Even ademen
Lang leve je lijf
Als de strijd is gestreden
Raadsels in de ruimte
Aarde in gevaar

InfoQuest

Level 1

Horsepower
No Need for Words
Our Place in Space
Waterbirds

Level 2

Gifts from Greece
Ocean Explorers
Our Changing Planet
Strength in Numbers

Level 3

Designed for Living
Living in Two Worlds
Medieval Days
Shifting Sands

Survivors

Level 4

Grassland Safari
Keeping Time
Lands of Ice and Snow
Mapping the World
Oceans of the World

Engelse leesboeken

Diary of a Wimpy Kid (The long haul)
Diary of a Wimpy Kid (Hard Luck)
The boy in the Dress
The BFG
Wonder

Voorbeeld weekplanning

	Taal	Spelling	Rekenen
Maandag	SlimmeTaal Kinderliteratuur Kaart 7.2 opdr. 1+ 2	Introductie spellingregels	Werkboek: taak 3 + 5 laatste helft
Dinsdag	Leerlingenboek: opdracht 2 en 4	Plustaak taal deel 7/8 opdr. 15	Reis om de Wereld in 80 dagen (Bolleboos) deel 2 blz 3 t/m 5
Woensdag	Project voedsel blz. 42 t/m 45	Plustaak taal deel 7/8 vervolgoopr. 15	Reis om de Wereld in 80 dagen deel 2 blz. 6 t/m 10
Donderdag	Slimme Taal Kinderliteratuur Kaart 7.2 opdr. 3 + 4	Pluskaart 3.4	Werkboek: Taal 6 en 9 laatste helft
Vrijdag	Leerlingenboek oefening 6 + 8	Controledictee meedoen	Project voedsel blz 46 t/m 50